

European Radio Show 2018

Tegoroczna edycja konferencji Salon de la Radio/European Radio Show przyciągnęła niemal 6000 uczestników. Mogli oni tam spotkać 120 wystawców i uczestniczyć w ponad 100 sesjach konferencyjnych, dyskusjach panelowych i warsztatach, prowadzonych przez 200 prelegentów, specjalistów z branży radiowej.

Otwierający konferencję Christopher Baldelli, wiceszef francuskiego holdingu medialnego Groupe 6 i prezes komercyjnego radia RTL, dzielił się swoim optymizmem, który wiąże on z przyszłością radiofonii. Stwierdził, że radio jest wciąż żywym środkiem masowego przekazu. Zauważył też, że młodzi ludzie powracają do radia, co jest istotne w dobie nowych konkurentów radiofonii w postaci integratorów treści, nowoczesnych technologii i nowych sposobów konsumpcji mediów. Niemniej, aby utrzymać te pozytywne tendencje, niezbędne jest nadanie radiu cech większej mobilności oraz ciągłe zwiększanie i ulepszanie oferty programowej.

Ważnym sygnałem płynącym z Francji, która została w tyle w procesie wdrażania radia cyfrowego DAB+, była deklaracja wyrażona przez prezesa CSA (*CSA - fr. Conseil supérieur de l'audiovisuel*) Oliviera Schramecka, który potwierdził determinację w dążeniu Francji do szybszego rozwoju radia DAB+, którego celem na ten rok jest osiągnięcie 20 procent pokrycia kraju sygnałem cyfrowym. Zapowiedział także przeprowadzenie 20 konkursów na licencje DAB+ w największych miastach kraju.

Nie dziwiło pojawienie się na konferencji wątku wyłączenia radia analogowego FM w Norwegii. Tak zwany proces switch-off zakończył się tam w grudniu 2017 roku. Efektem jest wyłączenie ponad 3000 nadajników FM, które dostarczały słuchaczom 5 analogowych programów o zasięgu krajowym. Obecnie 1200 nadajników umożliwia odbiór 30 programów cyfrowych DAB+ w całej Norwegii, proponując kilkakrotnie szerszą i zróżnicowaną ofertę odbiorcom, przy nieporównywalnie niższych kosztach emisji.

Ole Jørgen Torvmark, prezes organizacji Digital Radio Norway przedstawił przykład porównujący sytuację radia komercyjnego w Szwecji i Norwegii. Do porównania przyjęto okres licencjonowania 2018-2026, na który szwedzkim nadawcom komercyjnym przedłużono koncesje na nadawanie analogowe w FM. Szwecja pokryta jest w 80 procentach trzema programami analogowymi, przy czym koszt emisji i opłat licencyjnych sięga tam 150 milionów euro. Norwegia dostarcza słuchaczom 16 programów nadawców komercyjnych, pokrywając niemal 93 procent populacji przy kosztach 55 milionów euro w tym samym okresie.

Scandinavian Commercial Radio 2018-2026

FM:

3 national stations

Approx. 80 % population coverage

Distribution: € 50 M *
License fee: € 100 M
Total: € 150 M

* - estimated cost

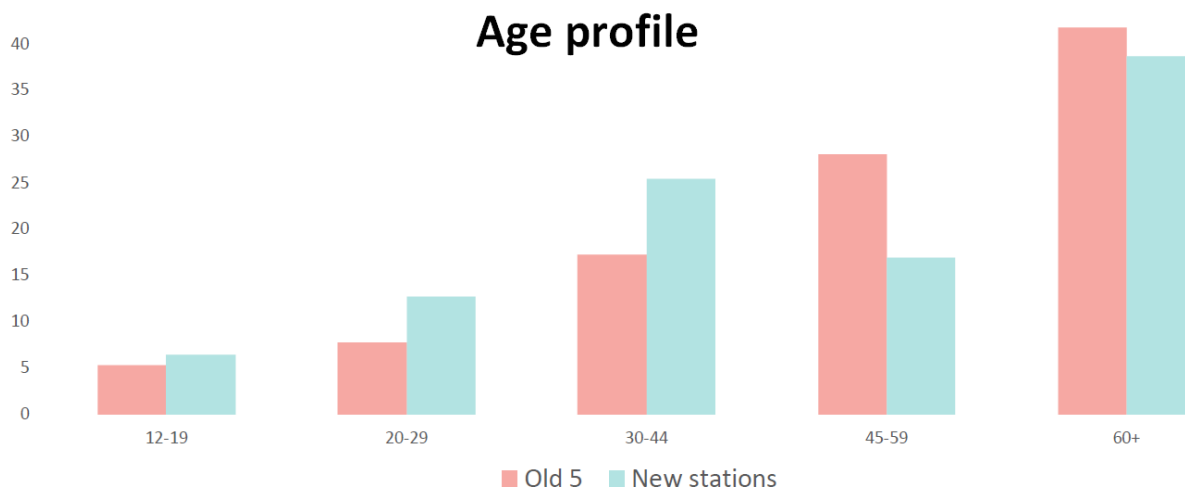
DAB:

16 national stations

92,8 % population coverage

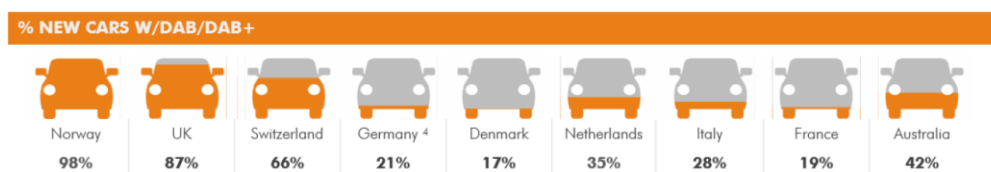
Distribution: € 55 M
License fee: € 0 M
Total: € 55 M

Z badań przeprowadzonych przez Kantar Media w Norwegii, już po wyłączeniu radia analogowego wynika, że młodsze pokolenie powraca do radia, mając do dyspozycji bogatszą ofertę programową.

Source: Radio Survey PPM **KANTAR MEDIA**

Wyzwaniem dla Norwegów pozostaje ciągle wyposażanie starszych samochodów w odbiorniki bądź adaptory umożliwiające odbiór radia cyfrowego. Niemniej, rynek nowych samochodów ze standardowo montowanymi odbiornikami DAB+ wygląda tam bardzo obiecująco.

Dla zapewnienia właściwego miejsca radia DAB+ w samochodach organizacja WorldDAB utworzyła specjalną grupę pod nazwą World DAB Automotive UX Group (*UX – ang. User Experience*). Szefem grupy jest Laurence Harrison, będący jednocześnie Dyrektorem rozwoju rynku w Digital Radio UK. Na konferencji przedstawił on cele grupy, wśród których znajdują się między innymi:

- zapewnienie łatwego dostępu do funkcji „radio” w samochodzie (guzik „Radio” to podstawa),
- alfabetyczne porządkowanie stacji na liście,
- łatwe zapamiętywanie programów,
- stosowanie łatwej do zrozumienia terminologii,
- usługi danych dodatkowych powinny zawierać informacje zrozumiałe dla odbiorców,
- zapewnienie kierowcy prostego, ale atrakcyjnego interfejsu użytkownika.

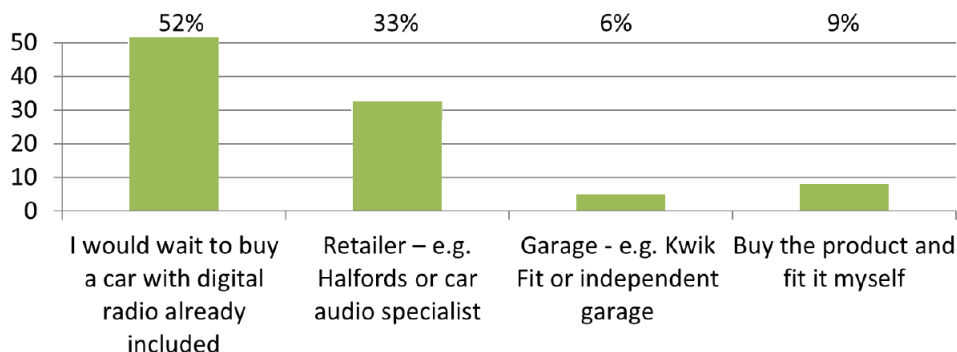
World DAB Automotive UX Group przeprowadziła badania oczekiwań kierowców w kontekście korzystania z radia cyfrowego DAB w samochodzie. Wyniki badań wskazują, że najważniejsze z nich to:

- możliwość łatwego odnalezienia funkcji radia DAB w systemie rozrywki w aucie,
- możliwość łatwego znalezienia stacji DAB,
- zawsze aktualna lista stacji,
- łatwość zapamiętania ulubionych stacji,
- dostrajanie się odbiornika do najlepszego sygnału,
- informacja o słuchanej stacji (tekst, obraz),
- personalizacja ustawień odbiornika.

W celu realizacji tych zadań grupa podjęła współpracę z kilkudziesięcioma firmami, wśród których są producenci układów scalonych, odbiorników radiowych, oprogramowania, a także nadawcy, organizacje związane z radiem cyfrowym i hybrydowym oraz czołowi producenci samochodów.

Ważną pozycję w działaniach grupy, podobnie jak w Norwegii, zajmuje problem wyposażania samochodów w urządzenia umożliwiające odbiór radia cyfrowego w samochodach bez odbiorników DAB+. Jak pokazały badania w hrabstwie Surrey, większość kierowców przyjęła postawę wyczekującą, odkładając nabycie odbiornika na moment kupna nowego samochodu. Pozostała część wyraziła chęć wyposażenia swoich aut w odbiorniki DAB u sprzedawców, w warsztatach bądź na własną rękę.

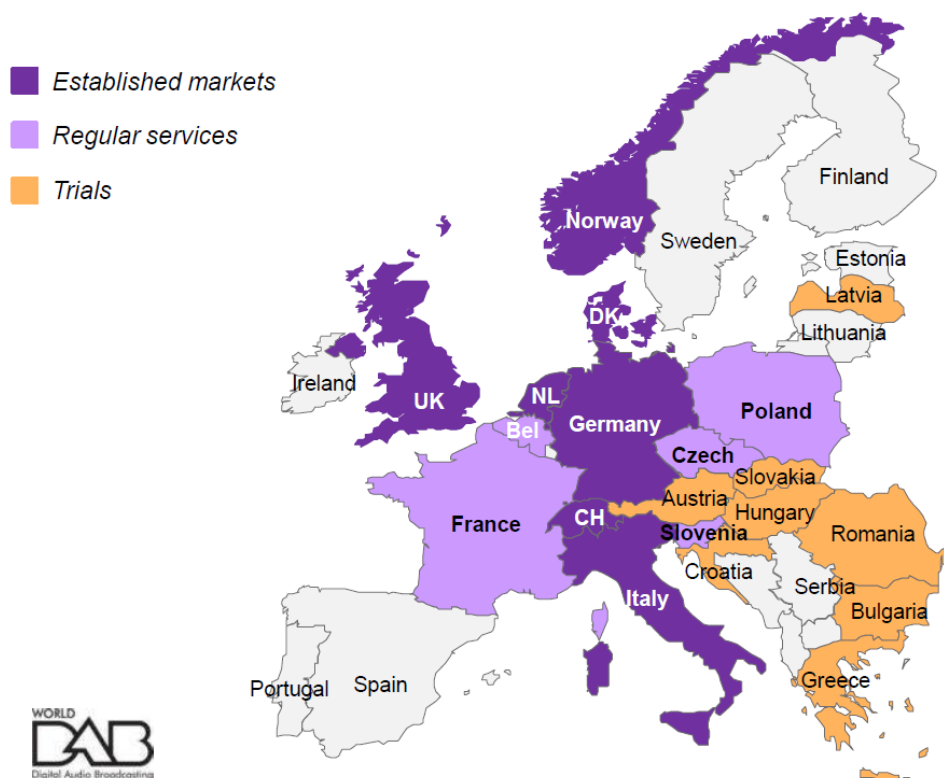
Where would you go to get your car upgraded to DAB digital radio?

Niemniej, w tym samym badaniu połowa kierowców wyraziła brak zainteresowania przystosowaniem swojego auta w odbiornik DAB. Druga połowa zadeklarowała chęć uczynienia tego w najbliższych dwunastu miesiącach.

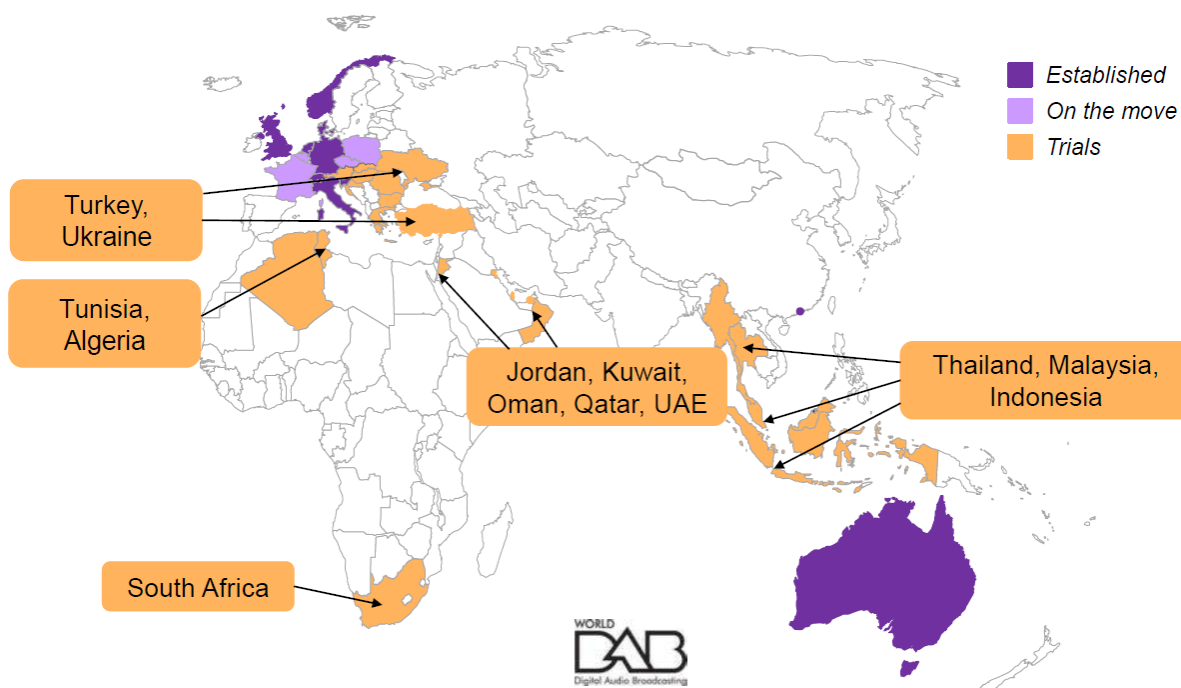
Jean-Marc Dubreuil, szef programowy WorldDAB podkreślił fakt, że większość państw europejskich prowadzi regularne emisje radia DAB+. Oprócz przodujących w tym zakresie krajów jak Norwegia, Wielka Brytania, Holandia, Szwajcaria, Niemcy i Dania, regularne transmisje cyfrowego radia prowadzą też Polska, Belgia, Czechy, Francja i Słowenia. W ostatnim czasie do testów DAB+ przystąpiły Austria, Grecja, Słowacja, Chorwacja, Rumunia, Łotwa, Bułgaria i Węgry.

Today, DAB activity across most of Europe

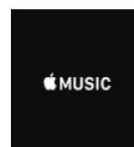
Dubreuil podkreślił, że DAB+ nie jest tylko domeną kontynentu Europejskiego. Do rodziny DAB+ dołączyła już Afryka i Azja, nie wspominając o Australii, gdzie od dekady radio cyfrowe może odbierać 65% populacji tego kontynentu, mając do wyboru 365 programów przesyłanych dzięki standardowi DAB+.

Not just a European story

Zdaniem Dubreuil'a rok 2017 był zmienny dla rozwoju radia cyfrowego DAB+. Wyłączenie radia analogowego FM w Norwegii i zatwierdzenie planu wyłączenia analogu w Szwajcarii poczynając od 2020 roku, budowa drugiego multipleksu o pokryciu krajowym w Niemczech, osiągnięcie 50% słuchalności radia kanałami cyfrowymi w Wielkiej Brytanii, ogłoszenie strategii DAB+ „Arcs and Nodes” przyspieszającej rozwój radia DAB+ we Francji, wybór standardu DAB+ jako radia przyszłości w Tajlandii, Malezji, Indonezji i Laosie, osiągnięcie rekordowej wielkości sprzedaży odbiorników DAB+ (łącznie 60 milionów, w cenach już od 20 euro), z niezwykle wysokim 43% przyrostem w standardowo wyposażonych w odbiorniki DAB+ samochodach, poszerzanie zasięgów w większości krajów używających DAB+, to niepodważalne fakty świadczące o dynamicznym rozwoju radia cyfrowego DAB+ w Europie i poza nią.

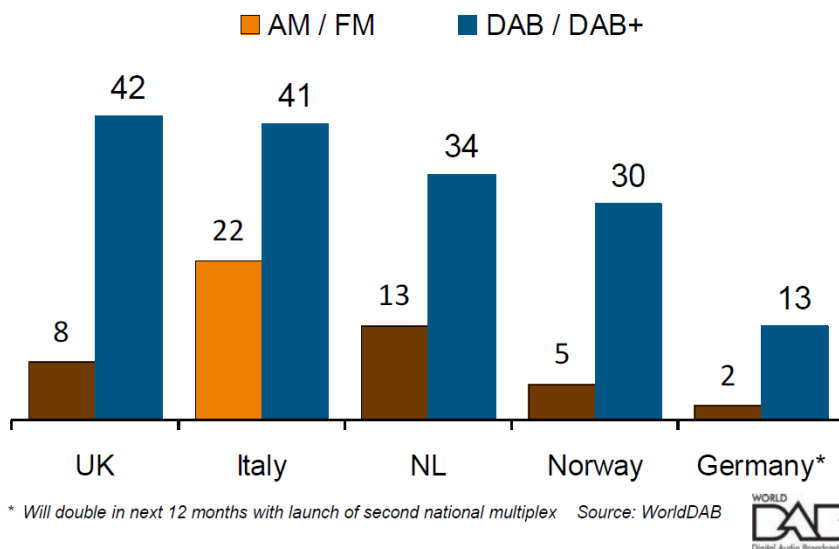
Jean-Marc Dubreuil z WorldDAB zwrócił uwagę na konieczność stawienia czoła przez radiofonie nowej konkurencji, która w międzyczasie pojawiła się na rynku. Agregatorzy treści, dostawcy muzyki zmuszają radio do wprowadzania innowacyjności i zachowania niezależności.

Radio DAB+ posiada ogromny potencjał w kontekście możliwości rozbudowy i uatrakcyjniania oferty programowej. W kilku przypadkach krajów europejskich nastąpiło nawet sześciokrotne zwiększenie liczby programów radia cyfrowego w porównaniu z tymi dotychczas emitowanymi drogą analogową.

What does DAB+ offer : up to six times as many services

National radio services

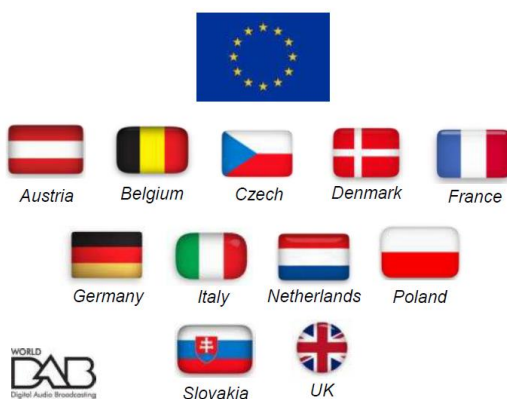

Jaen-Marc Dubreuil przypomniał istotne cechy radia cyfrowego DAB+, które predestynują ten standard do bycia platformą radia przyszłości. Radio cyfrowe DAB+ jest:

- darmowe dla odbiorców,
- bardzo wydajne z punktu widzenia wykorzystania widma częstotliwości,
- niezawodne w sytuacjach kryzysowych,
- znacznie tańsze od radia analogowego jeśli chodzi o koszty transmisji,
- przyjazne dla środowiska – zielona technologia (niższe moce, znacznie mniejsza liczba nadajników w porównaniu do emisji analogowych FM),
- łatwe do implementacji w samochodach.

Ponadto w łańcuchu transmisyjnym nie istnieją pośrednicy pomiędzy nadawcą a słuchaczami. Radio cyfrowe daje możliwość bezpłatnego dla odbiorców zastosowania zaawansowanych usług i informacji o ruchu drogowym oraz innych usług danych dodatkowych, których oferta ciągle się powiększa.

Zwrócił uwagę na badania rynku, które pokazują, że aż 50% odbiorników sprzedawanych w Europie to radia wyłącznie analogowe. Dla zapewnienia właściwego rozwoju radia cyfrowego DAB+, z inicjatywy WorldDAB, jedenaście krajów wystąpiło do Komisji Europejskiej z wnioskiem mającym na celu taką regulację rynku, aby pojawiające się tam odbiorniki radiowe posiadały możliwość odbioru zarówno programów analogowych i cyfrowych.

Dzięki tej inicjatywie, we wrześniu 2017 roku, pojawiła się poprawka Komitetu ds. Ochrony Rynku Wewnętrznego i Konsumentów (*IMCO – ang. Internal Market and Consumer Protection*) i Rady ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej (*EECC – ang. European Electronics Communications Code*) do dyrektywy Parlamentu Europejskiego w sprawie funkcjonalności odbiorników radiowych. Poprawka 257 (Aneks X, punkt 2a) mówi, że

„Każdy odbiornik radiowy wprowadzany do obrotu w Unii Europejskiej od [data do wprowadzenia] musi posiadać możliwość odbioru cyfrowych i analogowych naziemnych programów radiowych.”

Kontynuacją tych działań mają być rozmowy prowadzone przez kraje członkowskie z Komisją Europejską i Parlamentem Europejskim planowane na rok 2018. Ich celem jest zachowanie tych zapisów w publikowanej wersji dyrektywy Parlamentu Europejskiego.

Następna edycja konferencji European Radio Show 2019 zaplanowana jest na 24-26 stycznia następnego roku w Paryżu. Szczególne miejsce poświęcone będzie Hiszpanii i Portugalii.